

Βρυξέλλες, 6 Ιουλίου 2020
REV1 – αντικαθιστά την ανακοίνωση της
9ης Ιανουαρίου 2018

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ

ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Την 1η Φεβρουαρίου 2020, το Ηνωμένο Βασίλειο αποχώρησε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και κατέστη «τρίτη χώρα»¹. Η συμφωνία αποχώρησης² προβλέπει μεταβατική περίοδο που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2020³. Μέχρι την ημερομηνία αυτή, το δίκαιο της Ένωσης στο σύνολό του ισχύει ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο και εντός αυτού⁴.

Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, η ΕΕ και το Ηνωμένο Βασίλειο θα διαπραγματευτούν συμφωνία για νέα εταιρική σχέση, η οποία θα προβλέπει μεταξύ άλλων μια ζώνη ελεύθερων συναλλαγών. Ωστόσο, δεν είναι βέβαιο αν η συμφωνία αυτή θα συναφθεί και θα αρχίσει να ισχύει στο τέλος της μεταβατικής περιόδου. Σε κάθε περίπτωση, μια τέτοια συμφωνία θα δημιουργήσει σχέση η οποία, όσον αφορά τους όρους πρόσβασης στην αγορά, θα είναι πολύ διαφορετική από τη συμμετοχή του Ηνωμένου Βασιλείου στην εσωτερική αγορά⁵, στην τελωνειακή ένωση της ΕΕ και στον χώρο ΦΠΑ και ειδικών φόρων κατανάλωσης.

Περαιτέρω, είναι σαφές ότι, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, οι διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς το Ηνωμένο Βασίλειο, πλην αυτών που εμπίπτουν στο άρθρο 71 παράγραφος 1 της συμφωνίας αποχώρησης, δεν θα

¹ Ως τρίτη χώρα νοείται χώρα που δεν είναι μέλος της ΕΕ.

² Συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας, ΕΕ L 29 της 31.1.2020, σ. 7 («συμφωνία αποχώρησης»).

³ Η μεταβατική περίοδος μπορεί, πριν από την 1η Ιουλίου 2020, να παραταθεί μία μόνο φορά για 1 ή 2 έτη κατά ανώτατο όριο (άρθρο 132 παράγραφος 1 της συμφωνίας αποχώρησης). Η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου έχει μέχρι στιγμής αποκλείσει μια τέτοια παράταση.

⁴ Με την επιφύλαξη ορισμένων εξαιρέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 127 της συμφωνίας αποχώρησης, καμία από τις οποίες δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον στο πλαίσιο της παρούσας ανακοίνωσης.

⁵ Ειδικότερα, μια συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών δεν προβλέπει αρχές της εσωτερικής αγοράς (στον τομέα των αγαθών και των υπηρεσιών), όπως η αμοιβαία αναγνώριση, η «αρχή της χώρας καταγωγής» και η εναρμόνιση. Επίσης, η συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών δεν καταργεί τις τελωνειακές διατυπώσεις και τους τελωνειακούς ελέγχους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την καταγωγή των εμπορευμάτων και τις εισροές τους, ούτε τις απαγορεύσεις και τους περιορισμούς για τις εισαγωγές και τις εξαγωγές.

αντιμετωπίζονται ως διαβιβάσεις δεδομένων εντός της Ένωσης. Επομένως, θα πρέπει να συνάδουν με τους σχετικούς ενωσιακούς κανόνες που διέπουν τις διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες.

Ως εκ τούτου, υπενθυμίζεται σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, και ειδικότερα στους οικονομικούς φορείς, η νομική κατάσταση που θα ισχύει μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου (μέρος Α κατωτέρω)⁶. Στην παρούσα ανακοίνωση εξηγούνται επίσης ορισμένες σχετικές διατάξεις διαχωρισμού της συμφωνίας αποχώρησης (μέρος Β κατωτέρω).

Α. ΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ — ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, η μετάδοση δεδομένων από την ΕΕ προς το Ηνωμένο Βασίλειο θα συνιστά «διαβίβαση» κατά την έννοια του κεφαλαίου V του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 (στο εξής: ΓΚΠΔ)⁷. Πέραν της περίπτωσης έκδοσης «απόφασης επάρκειας», ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 προβλέπει τη δυνατότητα διαβιβάσεων βάσει «κατάλληλων εγγυήσεων» (βλ. κατωτέρω, τμήμα 1) και βάσει «παρεκκλίσεων» (βλ. κατωτέρω, τμήμα 2).

1. ΚΑΤΑΛΛΗΛΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

1.1. Τυποποιημένες ρήτρες προστασίας δεδομένων

Σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορούν να διαβιβαστούν βάσει τυποποιημένων ρητρών προστασίας που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή⁸.

1.2. Δεσμευτικοί εταιρικοί κανόνες

Σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορούν να διαβιβαστούν βάσει δεσμευτικών εταιρικών κανόνων.

Οι δεσμευτικοί εταιρικοί κανόνες πρέπει να έχουν εγκριθεί από την αρμόδια εποπτική αρχή κράτους μέλους της ΕΕ σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679⁹. Δεσμευτικοί εταιρικοί κανόνες που έχουν εγκριθεί από την ημερομηνία θέσης σε εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ)

⁶ Σημειωτέον ότι η παρούσα ανακοίνωση αφορά μόνο τις πράξεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679.

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

⁸ https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-transfers-outside-eu/model-contracts-transfer-personal-data-third-countries_el

⁹ Άρθρο 47 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2016/679.

2016/679, δηλαδή από την 25η Μαΐου 2018¹⁰, και εφεξής είναι ισχυροί σε ολόκληρη την ΕΕ.

Δεσμευτικοί εταιρικοί κανόνες που έχουν εγκριθεί από την αρμόδια εποπτική αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου από την 25η Μαΐου 2018 και εφεξής δεν θα παρέχουν πλέον κατάλληλες εγγυήσεις μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, εκτός αν οι εν λόγω δεσμευτικοί εταιρικοί κανόνες υπόκεινται σε νέα έγκριση από αρμόδια αρχή κράτους μέλους της ΕΕ η οποία επιβεβαιώνει ότι παρέχουν κατάλληλες εγγυήσεις για τη διεθνή διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου¹¹.

Όσον αφορά τους δεσμευτικούς εταιρικούς κανόνες που έχουν εγκριθεί από την αρμόδια εποπτική αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου πριν από την 25η Μαΐου 2018, οι εν λόγω κανόνες θα μπορούν να συνεχίσουν να χρησιμοποιούνται ως έγκυρος μηχανισμός διαβίβασης βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου μόνο εφόσον κάθε σύνδεση με την έννομη τάξη του Ηνωμένου Βασιλείου, όπως η εταιρική οντότητα που έχει οριστεί, τα αρμόδια δικαστήρια ή η αρμόδια εποπτική αρχή, αντικατασταθεί από αντίστοιχους ρόλους για εταιρικές οντότητες και αρμόδιες αρχές εντός της ΕΕ^{12 13}.

1.3. Κώδικες δεοντολογίας και πιστοποίηση

Σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορούν να διαβιβαστούν βάσει κωδίκων δεοντολογίας που έχουν εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 40 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, από κοινού με δεσμευτικές και εκτελεστές υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία στην τρίτη χώρα (στο εξής: κώδικες δεοντολογίας διαβιβάσεων).

Σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 στοιχείο στ) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορούν να διαβιβαστούν βάσει εγκεκριμένου μηχανισμού πιστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 42 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, από κοινού με δεσμευτικές και εκτελεστές υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία στην τρίτη χώρα.

¹⁰ Άρθρο 99 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679.

¹¹ Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) θα δημοσιεύσει σύντομα ενημερωτικό σημείωμα το οποίο θα πραγματεύεται συγκεκριμένα τον τρόπο αντιμετώπισης στην πράξη των δεσμευτικών εταιρικών κανόνων που έχουν εγκριθεί από το Γραφείο του Επιτρόπου Πληροφοριών (Information Commissioner Office) του Ηνωμένου Βασιλείου.

¹² Όσον αφορά τον προσδιορισμό της αρμόδιας εποπτικής αρχής στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο η οποία θα ενεργεί ως επικεφαλής εποπτική αρχή για τους δεσμευτικούς εταιρικούς κανόνες, βλ. το έγγραφο εργασίας αριθ. WP263 αναθ. 01 της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με την καθιέρωση διαδικασίας συνεργασίας για την έγκριση δεσμευτικών εταιρικών κανόνων για υπεύθυνους επεξεργασίας και εκτελούντες την επεξεργασία βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679. Το εν λόγω έγγραφο έχει εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων.

¹³ Περισσότερες λεπτομέρειες, μεταξύ άλλων και σχετικά με την τηρητέα διαδικασία, θα περιλαμβάνονται στο υπό έκδοση ενημερωτικό σημείωμα του ΕΣΠΔ.

Η χρήση των κωδίκων δεοντολογίας και της πιστοποίησης ως μηχανισμών διαβιβάσεων θα αποσαφηνιστεί περαιτέρω μέσω κατευθυντήριων οδηγιών που επί του παρόντος εκπονούνται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων¹⁴.

2. ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 49 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, ελλείψει απόφασης επάρκειας της Επιτροπής ή κατάλληλων εγγυήσεων κατά την έννοια του άρθρου 46, διαβίβαση ή σύνολο διαβιβάσεων μπορεί να πραγματοποιηθεί στη βάση «**παρέκκλισης**»: οι προβλεπόμενες «παρεκκλίσεις» επιτρέπουν τις διαβιβάσεις δεδομένων σε ειδικές περιπτώσεις, για παράδειγμα, βάσει συγκατάθεσης, για την εκτέλεση σύμβασης, για την άσκηση νομικών αξιώσεων ή για σημαντικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος¹⁵.

Β. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ

Το άρθρο 71 παράγραφος 1 της συμφωνίας αποχώρησης προβλέπει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων των δεδομένων που βρίσκονται εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου, υπό την προϋπόθεση ότι τα δεδομένα

- διαβιβάστηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο ή υποβλήθηκαν άλλως σε επεξεργασία στο Ηνωμένο Βασίλειο πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου· ή
- διαβιβάστηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο ή υποβλήθηκαν άλλως σε επεξεργασία στο Ηνωμένο Βασίλειο μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου βάσει της συμφωνίας αποχώρησης·

θα εξακολουθήσουν, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, να υποβάλλονται σε επεξεργασία στο Ηνωμένο Βασίλειο σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679¹⁶.

¹⁴ Οι ενδιαφερόμενοι ενημερώνονται ότι, σε περίπτωση που υφίσταντο πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου:

- κώδικες δεοντολογίας εγκεκριμένοι από την αρμόδια εποπτική αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου ή
- πιστοποιήσεις εγκεκριμένων φορέων πιστοποίησης διαπιστευμένων από την εποπτική αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου ή από οργανισμούς διαπίστευσης του Ηνωμένου Βασιλείου

δεν θα παρέχουν πλέον κατάλληλες εγγυήσεις μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

¹⁵ Βλ. επίσης τις κατευθυντήριες γραμμές 2/2018 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων, της 25ης Μαΐου 2018.

¹⁶ Ωστόσο, αν η Επιτροπή εκδώσει απόφαση επάρκειας με την οποία θα ορίζεται ότι το Ηνωμένο Βασίλειο παρέχει επαρκή προστασία των δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 45 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 θα παύσει να εφαρμόζεται (βλ. άρθρο 71 παράγραφος 2 της συμφωνίας αποχώρησης). Σε περίπτωση που, στη συνέχεια, η εν λόγω απόφαση επάρκειας παύσει να εφαρμόζεται [για παράδειγμα, σε περίπτωση που η απόφαση επάρκειας καταργηθεί βάσει του άρθρου 45 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 ή ακυρωθεί από το Δικαστήριο], θα εφαρμοστεί το άρθρο 71 παράγραφος 3 της συμφωνίας αποχώρησης.

Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η συνεχής προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων των δεδομένων των οποίων τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα διαβιβάστηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο ενόσω το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν κράτος μέλος και κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου. Διασφαλίζεται επίσης η συνεχής προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων των δεδομένων που βρίσκονται εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου τα οποία δεδομένα θα υποβάλλονται σε επεξεργασία στο Ηνωμένο Βασίλειο βάσει της συμφωνίας αποχώρησης μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

Ο ιστότοπος της Επιτροπής σχετικά με τους ενωσιακούς κανόνες για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-protection-eu_el) παρέχει γενικές πληροφορίες σχετικά με τη νομοθεσία της Ένωσης για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Οι σελίδες του θα επικαιροποιούνται με περαιτέρω πληροφορίες όποτε συντρέχει ανάγκη.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης και Καταναλωτών